

Statsgjæld; Hs. Majestæts Magt i det samlede Monarchi har kun til en Tid været meget begrænset, og Hs. Majestæt har med fuldkommen retlig Hjemmel stiftet denne Gjæld, der ikke paahviler den enkelte Landsdeel, men som paahviler det samlede Monarchi. Jeg maa overhovedet bede bemærket, at den Tante, paa hvilken Lovudkastet hviler, og som jeg troer, at man ved en nærmere Overveielse vil finde at være den eneste holdbare, er den, at det er det samlede Monarchi, som igennem en lang Arrække har afkrævet de forskjellige Landsdele de Byrder, som efter Omstændighederne fandtes at kunne paalægges dem, som har eiet den hele Statsformue og disponeret over den, som har forbrugt af den Deel af Statsformuen, der lettest lod sig omsætte, som har paadraget sig en betydelig Forøgelse i Gjælden, og som nu endelig, efterat den hele i 1848 opstaaede Krisis er forbi, og efterat en ny Omordning af de forskjellige Landsdeles Forhold er funden nødvendig, indrømmer en finantiel Afsondring imellem Landsdelene; men det er da aldeles indlysende, at indtil det Dieblit, hvor denne faste Grundse sættes og fra hvilken Afstillelsen skal finde Sted, har Alt været fælles. At Kongeriget har baaret store Byrder, kan og vil Ingen benegte, men derfor er man dog ikke berettiget til at sige, — saaledes som den ærede Rigsdagsmand idelig gjentager, — at Kongeriget udelukkende har betalt det og det og navnlig udelukkende Renterne af Statsgjælden, thi med hvilke Penge ere disse Renter betalte? Der er dog Ingen, som vil paastaae, at de enkelte Pengestykker, som ere opkrævede i Stat heri Kongeriget, just ere dem, der ere brugte til at betale disse betydelige Renter med. Det er naturligt, at disse Penge ere tagne af Monarchen, hvor de fandtes, og da Statsgjælden forøgedes med betydelige Summer for at skaffe Hjælpemidler tilstede for Statsstyrelsen, ere de naturligvis tagne, hvor de fandtes. Ja, hvis der her alene var Tale om „vor“ Gjæld, saa vilde det være rigtigt, naar vi sagde, at de alene vare afholdte af os; men hvis vi, som jeg maa fastholde, betragte Gjælden, som den virkelig er, som Monarchiets Gjæld, saa gaaer det ikke an at sige, at det er os alene,

der have betalt den. Forøvrigt skal jeg, da det er en oftere tilbagevendende Vildfarelse, at der i Hertugdømmerne ikke er betalt Noget af Statsgjælden, blot gjøre en kort Bemærkning for at vise, hvor vanskeligt det er med Bestemthed at sælde en saadan afgjørende Dom over denne Art af Forhold. Jeg skal saaledes ophvise, at blot i eet Aar, Finantsaaret 1852—53, er der i Hertugdømmet Holsteen udredet i Renter af Statsgjælden 1,160,722 Rd. 60 sk. Det var fuldkomment i sin Orden, at denne Udbetaling fandt Sted der — thi vel var det efter den Opfattelse af Forholdene, som jeg troer, at Regjeringen maa fastholde, aldeles ligegyldigt, om Udbetalingen skete ved Hovedkassen i Rendsborg eller paa et andet Sted, da det var et Beløb af Statsgjælden, men da man ikke tidligere havde været istand til at faae Anviisningen respeceret, saa var det ganske i sin Orden, at man, efterat Hans Majestæts Magt var gjenoprettet i Holsteen, paalagde denne Landsdeel den nysnævnte Udbetaling. — Ligeledes vil man, ganske i Henhold til den af mig nys udviklede Grundtante, finde, at Overstuddet fra Lauenborg er blevet behandlet paa en meget forskjelligartet Maade i forskjellige Aar. I et Aar har det saaledes været indbetalt i den fælles Kasse, eller i den Kasse, som den ærede Rigsdagsmand kalder „v o r“, idet det nemlig i Finantsaaret 1851—52 overgik til den fælles Kasse med 330,397 Rd.; i det næste Aar, 1852—53, var der derimod slet ikke Tale derom, idet der da var disponeret over dette Beløb paa en heel anden Maade. En Deel deraf blev brugt til at dække en anden Udtælling, men den største Deel gik til Holsteen, hvor det i dette Aar slet ikke var muligt at faae de Pengesummer, hvorpaa der var givet Anviisning, tilveiebragte. Det vil, altsaa sees, at hvilken som helst anden Opfattelse man nu vilde fastholde forskjellig fra den, at der var et fuldkomment Fællesskab, at det var Monarchiet, der er optraadt handlende ved alle disse Transactioner, vilde give Anledning til en aldeles uoploselig Forvirring. Det er en Selvsølge, at jeg foretrækker den Redaction af § 2, der af Regjeringen er bragt i Forslag, fremfor det ærede Udvalgs; thi jeg skal ikke